

Vele handen maken licht werk

De meeste agrarische bedrijven zijn gezinsbedrijven: het werk wordt gedaan door de boer en de boerin. Vaak helpen ook de oudere kinderen een handje mee. Meestal kunnen de boer en de boerin het werk zelf af, maar dat lukt niet altijd, zoals in de oogsttijd. Er is dan erg veel werk te doen op het bedrijf. Zowel fruittelers, champignon-telers en groentetelers, als kwekers van bloembollen en snijbloemen hebben in die periode extra hulp nodig. Als er niet tijdig wordt geoogst, gaat de oogst verloren. Sommige producten moeten bovendien worden gesorteerd en verpakt voor ze het bedrijf verlaten.

Boeren en tuinders maken ook gebruik van de diensten van de loonwerker. Die heeft een heleboel verschillende soorten machines en werktuigen, waarmee hij de boer kan helpen met zijn werk. Maar ook bijvoorbeeld de kassenbouwer, de stallenbouwer, de reparateur en verkoper van trekkers en machines en de handelaar in zaad en plantgoed werken voor de boer.

Het veredelingswerk gebeurt meestal door gespecialiseerde veredelingsbedrijven. Die hebben verdeeld over het hele land en over de hele wereld proefvelden liggen waar de planten onder verschillende omstandigheden kunnen groeien en bloeien. Het veredelingswerk wordt gedaan door onderzoekers die zijn opgeleid aan universiteit of hogeschool. Ze maken gebruik van zeer moderne wetenschappelijke technieken.

Plantenveredelaar

Ook de plantenveredelaar doet werk voor boer en tuinder. Plantenveredelaars zijn constant bezig met het verbeteren van plantenrassen. Ze kruisen planten met goede eigenschappen met elkaar. Uiteindelijk moet er zo een nakomeling komen die alle goede eigenschappen van de voorouders combineert. De ontwikkeling van zo'n nieuw ras kan wel tien tot vijftien jaar duren. Een goede eigenschap is bijvoorbeeld ongevoeligheid voor een ziekte of voor plaaginsecten. En een grotere opbrengst is een goede eigenschap. Veredelaars kijken ook naar de vorm van het blad of de geur en de kleur van de bloem. Vooral bij de veredeling van kamerplanten, snijbloemen en bomen, struiken en bloembollen zijn deze eigenschappen van belang.

Rijdende melkontvangst

Op de boerderij komen regelmatig vrachtwagens producten brengen en halen. Bij veehouderijbedrijven draait regelmatig een bulkwagen met veevoer het erf op. Ook de vrachtauto van de veehandelaar kun je er aantreffen. Ook bij tuinbouw- bedrijven kun je vrachtwagens aantreffen. Die komen bloemen, planten of groenten ophalen. Ook de chauffeur van de 'rijdende melkontvangst' (de RMO) is een regelmatige bezoeker van het boerenerf. De RMO is een grote tankauto die de melk ophaalt bij de boerderij. De chauffeur van de RMO parkeert zijn auto bij het melklokaal.

Daar staat de koeltank waarin de melk van de koeien wordt opgeslagen. De chauffeur neemt met een bekertje aan een lange steel wat melk uit de tank. Dat beetje melk wordt een monster genoemd. De chauffeur doet het monster in een flesje. In het laboratorium van de melkfabriek wordt het later onderzocht. Daarbij gaat het om zaken als de reinheid, het vetgehalte en het eiwitgehalte van de melk. De chauffeur sluit een dikke slang aan tussen de tank van zijn auto en de tank van de boer. De melk wordt overgepompt. Een meetapparaat houdt nauwkeurig bij hoeveel liter wordt overgepompt.

De bedrijfsleider

Sommige agrarische bedrijven zijn zo groot, dat er het hele jaar voortdurend meer werk is dan de boer, zijn vrouw en zijn kinderen samen aankunnen. Die bedrijven hebben daarom medewerkers in vaste dienst. Er zijn ook bedrijven waar niet de boer of de tuinder, maar een bedrijfsleider de dagelijkse leiding over het bedrijf heeft. Dat is het geval als een boer bijvoorbeeld een drukke baan heeft als bestuurslid van een coöperatie. Een coöperatie is een bedrijf waarvan de boeren samen eigenaar zijn. Bedrijven met een bedrijfsleider hebben vaak ook personeel in vaste dienst.

De bedrijfsleider vervangt de boer of de tuinder. Maar hij is geen eigenaar van het bedrijf. Hij doet wel hetzelfde werk als de boer. Een bedrijfsleider op een snijbloemenbedrijf bijvoorbeeld beslist wat er moet gebeuren als de planten ziek worden. Hij beslist in welk gedeelte van de kas moet worden geoogst. Hij doet de administratie van het bedrijf en zorgt ervoor dat het loon wordt uitbetaald.

De verschillende adviseurs

Boeren en tuinders roepen voor hun bedrijf soms de hulp in van adviseurs. In de voedingstuinbouw bijvoorbeeld worden bestjes en insecten die de oogst bedreigen, bestreden met behulp van hun natuurlijke vijanden. De tuinder laat zich bij deze zogeheten biologische bestrijding adviseren door iemand, die alles afweet van de plaaginsecten en hun belagers. Deze specialist weet bijvoorbeeld ook welke chemische gewasbeschermingsmiddelen schadelijk zijn voor de natuurlijke helpers. Bij elk gewas zijn andere ziekten en plagen die de oogst bedreigen. Een aardappelplant heeft andere vijanden dan bijvoorbeeld een snijbloem of een fruitboom.

Boeren en tuinders maken niet alleen gebruik van adviseurs op het gebied van gewasbescherming. Een bedrijf wordt ook bezocht door teeltadviseurs, die alles afweten van de teelt van bijvoorbeeld suikerbieten, rozen of radijsjes. De teeltbegeleider vertelt de boer en de tuinder hoe ze een grotere en betere oogst kunnen krijgen. Ook veehouders raadplegen adviseurs, onder anderen specialisten op het gebied van diervoeding. Maar ook de boekhouder, de jurist, de bankadviseur en de verzekeringsagent zijn specialisten, op wie de boer en de tuinder soms een beroep doet.

De keurmeester

Een bijzondere adviseur is de keurmeester. Dat is iemand met een scherp oog voor kwaliteit. Keurmeesters kun je tegenkomen op bijvoorbeeld groenten- en bloemenveilingen. De keurmeester op een bloemenveiling bekijkt de bloemen en planten die worden aangevoerd. En hij stelt dan vast in welke kwaliteitsklasse ze thuishoren. De keurmeester beoordeelt ook klachten over de kwaliteit van een product. Als een kweker er maar steeds niet in slaagt de beste kwaliteit te leveren, gaat hij naar het bedrijf van de tuinder om de oorzaak te helpen vinden.

Keurmeester is een vak voor vroege vogels. De veiling begint om zes uur 's ochtends.

